

Na osnovi članka 73. Pravilnika Odjela za njemački jezik i književnost Sveučilišta u Zadru (travanj 2008.) i Odluke Senata Sveučilišta u Zadru o završnim radovima i završnim ispitima studenta na preddiplomskom studiju od 23. lipnja 2008. godine, Odluke Senata Sveučilišta u Zadru o izmjenama i dopunama Odluke o završnom radu i završnom ispitu studenta na preddiplomskom studiju od 27. rujna 2016. i Odluke Senata Sveučilišta u Zadru o izmjeni i dopuni odluke o završnom radu i završnom ispitu studenta na preddiplomskom studiju od 20. prosinca 2016. godine, Stručno vijeće Odjela za germanistiku donijelo je na sjednici od 20. rujna 2017. godine novi

Pravilnik o izradi završnog rada na dvopredmetnom preddiplomskom sveučilišnom studiju njemačkog jezika i književnosti

Članak 1.

Pravilnikom o izradi završnog rada na dvopredmetnom preddiplomskom sveučilišnom studiju njemačkog jezika i književnosti (u daljnjem tekstu: Pravilnik) propisuje se način prijavljivanja, izrade i ocjenjivanja završnog rada na dvopredmetnom preddiplomskom sveučilišnom studiju njemačkog jezika i književnosti (u daljnjem tekstu: preddiplomski studij) na Odjelu za germanistiku Sveučilišta u Zadru (u daljnjem tekstu: Odjel).

Članak 2.

- (1) Preddiplomski studij završava polaganjem završnog ispita ili izradom završnog rada te stjecanjem najmanje 90 ECTS bodova predviđenih studijskim programom na dvopredmetnom preddiplomskom sveučilišnom studiju njemačkog jezika i književnosti na Odjelu za germanistiku (u daljnjem tekstu: studijski program).
- (2) Student, koji na drugoj studijskoj grupi u kombinaciji sa studijem njemačkog jezika i književnosti položi završni ispit ili obrani završni rad, nije obavezan polagati završni ispit ili obraniti završni rad na studiju njemačkog jezika i književnosti. U slučajevima kad student na drugom dvopredmetnom studiju brani završni rad ili polaže završni ispit (kao zamjenski za završni rad), on potreban broj ECTS bodova na studiju njemačkog jezika i književnosti može ostvariti upisom i polaganjem odgovarajućih izbornih kolegija, sukladno programu studija.
- (3) Polaganje završnog ispita regulira se Pravilnikom o završnom ispitu na dvopredmetnom sveučilišnom studiju njemačkog jezika i književnosti.
- (4) Završni rad nosi 6 ECTS bodova.

Članak 3.

- (1) Završnim radom student dokazuje vještine i kompetencije iz područja njemačkog jezika i književnosti.
- (2) Završnim radom student pokazuje da je samostalno i stručno obradio utvrđenu temu.

- (4) Student je obvezan pridržavati se svih pozitivnih etičkih načela vezanih za korištenje tekstova ili ideja drugih autora tj. student/ica obvezan/obvezna je u svojem završnom radu navesti i označiti sve tekstove i ideje drugih autora.
- (5) Student dogovara temu završnog rada s mentorom najkasnije do završetka zimskog semestra posljednje akademske godine prema propisanom trajanju studija.
- (6) Zahtjev za odobrenje teme se na posebnom se obrascu (Prilog 1.) podnosi Stručnom vijeću Odjela, putem tajništva Odjela najkasnije zadnjeg radnog dana u zimskom semestru.
- (7) Stručno vijeće Odjela odobrava mentora, predloženu temu završnog rada i imenuje povjerenstvo za obranu.
- (8) Student upisuje ime i prezime mentora te odobrenu temu završnog rada u indeks odnosno u sustav ISVU prilikom upisa u zadnji ljetni semestar studija.

Članak 4.

- (1) Odjel može studentima ponuditi teme za završni rad do 1. prosinca za tekuću akademsku godinu. Tema završnog rada te ime i prezime mentora prijavljuju se i upisuju u indeks odnosno u sustav ISVU prilikom upisa u ljetni semestar posljednje akademske godine prema propisanom trajanju studija.
- (2) Svi mentori u izradi završnog rada članovi su Odjela koji izvodi studijski program.
- (3) Mentor u izradi završnog rada osoba je u znanstveno-nastavnom zvanju. Mentor može biti i osoba u suradničkom ili nastavnom zvanju, ukoliko ima magisterij ili doktorat znanosti.
- (4) Svi mentori u jednoj akademskoj godini imaju mentorstvo nad podjednakim brojem studenata.

Članak 5.

- (1) Završni rad piše se i brani na njemačkom jeziku.
- (2) Završni rad otisnut je računalnim pisačem na papiru formata A4 (21 x 29,7 cm).
- (3) Izgled naslovne stranice (korice) i prve dvije unutarnje stranice definiran je prema „Uputama za prihvata i pohranu obranjenih završnih i diplomskih radova u Digitalni repozitorij Sveučilišta u Zadru“ koje su objavljene na mrežnim stranicama Sveučilišne knjižnice. Ostale upute o izgledu i sadržaju završnog rada nalaze se u Prilogu 1 (str. 6-14) koji je sastavni dio ovog Pravilnika.
- (4) Završni rad ima minimalno 25 stranica (broji se od „Uvoda“ do kraja rada), piše se u pravilu s 1.800 znakova po stranici (30 redaka po 60 znakova) i mora biti jezično ispravan.
- (5) Mentor predlaže studentu pisanje završnog rada prema Oxfordskom ili Harvardskom citatnom stilu (vidi Prilog 2). Mentor može predložiti studentu pisanje završnog rada i u nekom drugom citatnom stilu (znanstvenom aparatu).

Članak 6.

- (1) Student ima pravo na obranu završnog rada tek kad ispuni sve prethodne obveze zadane studijskim programom, sukladno hodogramu studija.

(2) Tekst završnog rada, s kojim je mentor suglasa, student predaje mentoru u tri (3) primjerka, u ispisu, neuvezana ili u elektroničkoj verziji. Dva primjerka mentor preko tajništva Odjela upućuje dvama članovima povjerenstva.

(3) Mentor je obavezan pratiti rad studenta i pomagati mu savjetima, a nakon što mu je predan završni rad, može zahtijevati njegovu doradu, izmjenu, odnosno dopunu. Mentor svoje mišljenje daje u roku od četrnaest (14) dana. Student je dužan postupiti prema uputama i primjedbama mentora.

(4) Članovi povjerenstva dužni su pregledati rad i priopćiti mišljenje e-mailom mentoru i ostalim članovima povjerenstva u roku od četrnaest (14) dana nakon primitka završnog rada. Ako su zatražene izmjene, student je u suglasnosti s mentorom dužan dostaviti e-mailom izmijenjeni i dopunjeni rad, te eventualna objašnjenja svim članovima povjerenstva. Ako su zatražene izmjene, članovi povjerenstva dužni su priopćiti svoje mišljenje voditelju Povjerenstva u roku od sedam dana.

(5) Članovi povjerenstva mogu odbiti obranu završnog rada. O odbijanju završnog rada mora se obavijestiti studenta, ostale članove povjerenstva i tajništvo.

(6) Odbijanje završnog rada odgađa obranu za sljedeći ispitni termin predviđen za obranu završnog rada. Jedan završni rad može se odbiti više puta.

Članak 7.

(1) Članovi povjerenstva za obranu završnog rada članovi su Odjela koji izvodi studijski program na kojemu student prijavljuje završni rad.

(2) Povjerenstvo za obranu završnog rada ima tri člana, od kojih je jedan voditelj povjerenstva.

(3) Voditelj povjerenstva za obranu završnog rada osoba je u znanstveno-nastavnom zvanju. Iznimno, ukoliko postoje opravdani razlozi, voditelj povjerenstva može biti i osoba u suradničkom zvanju ili nastavnom zvanju, ako ima magisterij ili doktorat znanosti.

(4) Voditelj povjerenstva za obranu završnog rada ne može biti vanjski suradnik.

(5) Član povjerenstva za obranu završnog rada osoba je u znanstveno-nastavnom zvanju. Član povjerenstva može biti i osoba u suradničkom ili nastavnom zvanju ukoliko ima magisterij ili doktorat znanosti.

(6) Mentor u izradi završnog rada mora biti član, ali ne može biti voditelj povjerenstva za obranu završnog rada.

(7) Iznimno, ukoliko je riječ o radu koji pokriva interdisciplinarno područje, jedan član povjerenstva može biti osoba s drugog odjela, pri čemu ta osoba ne može biti voditelj povjerenstva.

Članak 8.

(1) Voditelj povjerenstva dužan je organizirati te javno oglasiti mjesto i vrijeme obrane, o čemu posebno obavještava studenta-pristupnika i članove povjerenstva.

(2) Student-pristupnik prijavljuje obranu završnog rada u tajništvu Odjela najmanje sedam (7) dana prije obrane.

(3) Obranu završnog rada vodi voditelj povjerenstva. Obrana završnog rada je javna.

(4) Na obrani završnog rada obvezno se vodi zapisnik. Zapisnik s obrane završnog rada potpisuju svi članovi povjerenstva.

- (5) Obrana se sastoji od usmenog prikaza rezultata završnog rada i provjere znanja pristupnika/ce iz područja završnog rada u trajanju od ukupno 20 minuta. Pod provjerom znanja smatra se odgovaranje na pitanja u vezi s radom, a koja studentu-pristupniku postavljaju članovi povjerenstva.
- (6) Ocjena obrane završnog rada, uz uvjet da su sve ocjene pozitivne, dobije se kao srednja vrijednost ocjena svih članova povjerenstva.
- (7) Ukoliko se članovi povjerenstva u ocjenjivanju završnog rada ne slože, tada arbitražu obavlja pročelnik Odjela.
- (8) Ocjena završnog rada srednja je vrijednost ocjene izrade i ocjene obrane završnog rada zaokružena na cjelobrojnu vrijednost.
- (9) Pravo na potpis, upis ocjene završnog rada i stečenih ECTS bodova u indeks odnosno u sustav ISVU, kojim se potvrđuje da je student obavio sve obveze u postupku pripreme završnog rada te uspješno obranio rad, ima samo mentor.
- (10) Mentor upisuje pozitivnu ocjenu završnog rada i predviđeni broj ECTS-bodova u indeks u okviru kolegija *Završni rad*.
- (11) U indeks se, na za to predviđeno mjesto, upisuje tema završnog rada, datum održavanja obrane završnog rada, a tri člana povjerenstva vlastoručno se potpisuju.
- (12) Zapisnik s obrane završnog rada pohranjuje se u dosje studenta u Studentskoj službi.

Članak 9.

- (1) Ako student nije zadovoljio, ponovno pravo na obranu diplomskog rada student stječe u sljedećem ispitnom terminu koji propisuje Odjel.
- (2) Na ocjenu diplomskog rada i ocjenu obrane student nema pravo žalbe.
- (3) Student može zbog opravdanih razloga najmanje jedan (1) dan prije obrane diplomskog rada zatražiti odgodu. O opravdanosti razloga odgode odlučuje voditelj povjerenstva, koji određuje novi datum obrane diplomskog rada.

Članak 10.

- (1) Nakon obrane student, po potrebi, ispravlja završni rad prema uputama članova povjerenstva, a mentor provjerava njegovu konačnu verziju. Student predaje jedan tvrdo uvezani primjerak završnog rada i jedan primjerak u elektroničkom obliku na CD/DVD mediju (.pdf format) u tajništvo Odjela, najkasnije petnaest (15) dana nakon održane obrane završnog rada. Tome prilaže ispunjene obrasce koji su objavljeni na mrežnim stranicama Sveučilišne knjižnice:
  - Potvrdu mentora kojom odobrava predaju digitalnog i tiskanog primjerka završnog rada nakon održane obrane (potpisuje je mentor),
  - Izjavu o akademskoj čestitosti (potpisuje je student),
  - Izjavu o pohrani završnog rada u Digitalni repozitorij Sveučilišta u Zadru (potpisuje je student).
- (2) Potpisom na Potvrdi mentor potvrđuje:
  - da rad zadovoljava uvjete za pohranu u Digitalni repozitorij Sveučilišta u Zadru
  - da je rad bio podvrgnut provjeri izvornosti iz sustava *Turnitin*, o čemu o čemu se navode podaci o radu koje generira sustav.
- (3) Završni rad objavljuje se u Digitalnom repozitoriju Sveučilišta u Zadru.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 11.

- (1) Na studente u apsolvantskom statusu (redovni studenti) primjenjuju se sve odredbe ovog Pravilnika.
- (2) Po isteku statusa apsolvanta student, koji više od godinu dana nije bio u stručnom i znanstvenom kontaktu s mentorom ili mu u godinu dana nije dostavio rezultate rada, obvezan je obratiti se zamolbom Stručnom vijeću Odjela kako bi, uz suglasnost mentora i ostalih članova Stručnog vijeća, produžio vrijeme pisanja završnog rada kod istog mentora na najviše godinu dana.
- (3) Ukoliko student nije više od dvije godine u stručnom i znanstvenom kontaktu s dogovorenim mentorom i ukoliko mentoru nije pokazao rezultate rada na dogovorenoj temi, mentor može odustati od mentorstva.
- (4) Ukoliko mentor otkáže studentu mentorstvo iz razloga navedenog u st. 3. ovog članka, student dogovara temu završnog rada s drugim mentorom.

Članak 12.

Izrazi koji se u ovom Pravilniku koriste za osobe muškog roda, neutralni su i odnose se jednako na muške i ženske osobe te se ni u kojem smislu ne mogu tumačiti kao osnova za spolnu odnosno rodnu diskriminaciju ili privilegiranje.

Članak 13.

- (1) Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja.
- (2) Donošenjem ove odluke stavljaju se izvan snage Pravilnik o izradi završnog rada na dvopredmetnom diplomskom sveučilišnom studiju njemačkog jezika i književnosti od 10. prosinca 2009. (KLASA: 602-04/09-03/2, URBROJ: 2198-1-79-35/09-112) i Odluka o izmjenama i dopunama pravilnika o izradi završnog rada na dvopredmetnom diplomskom sveučilišnom studiju njemačkog jezika i književnosti od 3. svibnja 2013. godine (KLASA: 602-04/13-03/1, URBROJ: 2198-1-79-35/13-9).

KLASA: 602-04/17-03/10
URBROJ: 2198-1-79-35/17-01

Pročelnik Odjela
Izv. prof. dr. sc. Goran Lovrić

Prilog 1

**SVEUČILIŠTE
U ZADRU**
UNIVERSITY
OF ZADAR

ODJEL ZA GERMANISTIKU
DEPARTMENT OF GERMAN STUDIES

Obala kralja Petra Krešimira IV. 2
23000 Zadar, Hrvatska / Croatia

Ime i prezime: _____ JMBAG: _____

E-mail: _____ Telefon: _____

ZAHTJEV ZA ODOBRENJE TEME ZAVRŠNOG/DIPLOMSKOG RADA

Prijavljujem temu završnog/diplomskog rada na studiju (zaokružiti):

- a) preddiplomski studij Njemačkog jezika i književnosti
- b) diplomski studij Njemačkog jezika i književnosti; smjer nastavnički
- c) diplomski studij Njemačkog jezika i književnosti; smjer prevoditeljski

Pod naslovom:

_____
_____

Kod mentora (navesti i komentora, ako je predviđen): Datum prijave:

_____

Potpis studenta _____ Potpis mentora: _____

Prijedlog povjerenstva (ispunjava mentor):

1) _____

2) _____

3) _____

ODOBRENO _____

M. P.

(datum)

Potpis pročelnika: _____

Prilog 2

Dijelovi završnog rada:

- Korice (tvrdi uvez): Prva ili vanjska naslovna stranica
- Druga ili unutarnja naslovna stranica
- Izjava o akademskoj čestitosti
- Četvrta stranica: Sadržaj (Inhalt; Inhaltsverzeichnis)
- Peta stranica: Uvod (Einführung; Einleitung; Neki drugi naslov) – ova stranica počinje brojem 1.
- Obrada teme (Naslovi i podnaslovi odabiru se prema temi)
- Zaključak (Schluss; Schlusswort; Schlussfolgerung)
- Nova stranica: Popis literature i drugih izvora podataka koji su korišteni u izradi završnog rada (Literatur; Literaturverzeichnis; Bibliografie; već prema temi ona se može razvrstati na: Primärliteratur i Sekundärliteratur. U Sekundärliteratur mogu se, bez oznake brojeva, naći i: Internetquellen mit Autor, Internetquellen ohne Autor).
- Nova stranica: Prilozi (ako postoje; Anhang)
- Nova stranica: Zusammenfassung (sažetak na njemačkom jeziku, s naslovom rada i ključnim riječima: Schlüsselwörter)
- Nova stranica: Sažetak (isti tekst, na hrvatskom jeziku, s naslovom i ključnim riječima: Ključne riječi)
- Nova stranica: Summary (isti tekst, na engleskom jeziku, s naslovom rada i ključnim riječima: Key words)

Izgled završnog rada:

a) Rad mora biti izrađen na računalu i to:

- slovima Times New Roman C, veličina slova 14 (naslovi poglavlja, masnim slovima);
- slovima Times New Roman C, veličina slova 12 („tijelo“ rada, naslovi podpoglavlja; Literatura/Bibliografija, sažeci);
- prored u glavnom tekstu („tijelu“ rada): 1,5;
- citati u glavnom tekstu, dulji od pet redaka, imaju prored 1, tekst je uvučen 2 cm, veličina slova: 11 ili 12, bez navodnih znakova;
- podnožne napomene (fusnote), veličina slova 10;
- sve margine (gornja i donja, lijeva i desna): 3 cm;
- paginacija: 1,25 do 1,5 cm od donjeg ruba stranice.

b) Izgled naslovne stranice (korice) i prvih dviju unutarnjih stranica definiran je „Uputama za prihvatanje i pohranu obranjenih završnih i diplomskih radova u Digitalni repozitorij Sveučilišta u Zadru“ koje su objavljene na mrežnim stranicama Sveučilišne knjižnice.

c) Izgled „Sadržaja“ u završnom radu:

Pojedini dijelovi rada navode se u Sadržaju i izlažu u radu po poglavljima (1, 2, 3 itd.) i podpoglavljima (1.1., 1.2., 1.1.1. itd.). Oni se označavaju brojkama i podnaslovima na sljedeći način (masna slova za poglavlja u glavnom tekstu, ne u samom Sadržaju). U Sadržaju je veličina slova 12. Naslovi djela kao zasebnih knjiga pišu se, u pravilu, u kurzivu (kosim slovima). Naslovi priča, drama (kao dijelova knjige) pišu se, u pravilu, u navodnim znakovima.

1. Poglavlje: Naslov: Masnim slovima (Times New Roman 14)
- 1.1. Podpoglavlje: Naslov običnim slovima (Times New Roman 12)
- 1.1.1. Dio podpoglavlja: Naslov (Times New Roman 12)

Npr.:

Inhalt.....	str.
1. Naslov poglavlja (Einführung)	str.
2. Naslov poglavlja.....	str.
2.1. Naslov podpoglavlja	str.
2.2. Naslov podpoglavlja	str.
3. Naslov poglavlja.....	str.
3.1. Naslov podpoglavlja	str.
3.2. Naslov podpoglavlja	str.
4. Naslov poglavlja.....	str.
5. Naslov poglavlja.....	str.
6. Naslov poglavlja.....	str.
6.1. Naslov podpoglavlja	str.
6.2. Naslov podpoglavlja	str.
7. Schlusswort	str.
8. Literatur	str.
8.1. Primärliteratur.....	str.
8.2. Sekundärliteratur	str.
Zusammenfassung	str.
Sažetak.....	str.
Summary.....	str.

(Napomena: „str.“ znači da na tom mjestu dolazi broj stranice, ta riječ ne ostaje u tekstu; broj poglavlja i podpoglavlja u ovom „Sadržaju“ samo je primjer).

d) Navodi/citati

U teoretskom dijelu (npr. jezik) ili u čitavom radu (npr. književnost) student citira autore i njihove teze. Pri tome je nužno da student točno navodi autore i djela iz kojih preuzima podatke. Studentima se preporučuje Oxfordski ili Harvardski citatni stil (vidi čl. 5., st. 5).

e) Minimalni podaci u bibliografskoj jedinici:

- autor
- naslov
- mjesto
- izdavač

- godina

Preporučeni citatni stilovi: Oxfordski i Harvardski citatni stil

Oxfordski citatni stil je stil *fusnote – bibliografija*. Po početnim elementima ovaj se stil često naziva *autor – naslov*. Podnožne bilješke ili podnožne napomene (fusnote) nalaze se pri dnu stranice. Veličina slova je 10.

U podnožnoj bilješci (fusnoti) elementi bibliografske jedinice navode se ovim redoslijedom:

- Citiranje autora s knjigom (jednim naslovom):

Ime prezime autora (godina izdavanja djela/knjige). *Naslov*. Podnaslov. Mjesto: Izdavač.0

ili

Ime prezime autora. *Naslov*. Podnaslov. Mjesto: Izdavač Godina izdanja djela/knjige.

Iza imena autora i godine može, umjesto točke, stajati zarez ili dvotočka; broj izdanja knjige stoji ispred godine njenog izdanja; godina izdanja knjige može stajati i na kraju bibliografske jedinice.

Pojedini dijelovi bibl. jedinice mogu se odvajati zarezom ili točkom. Studentima se preporučuje dosljedno pridržavanje jednog načina navođenja podataka u bibl. jedinici.

Npr.:

Jürgen H. Petersen (2002). *Max Frisch*. Stuttgart – Weimar: Verlag J. B. Metzler.

ili

Jürgen H. Petersen. *Max Frisch*. Stuttgart – Weimar: Verlag J. B. Metzler 2002.

Heinrich Böll (²⁹2009). *Billard um halb zehn*. Roman. München: Deutscher Taschenbuch Verlag (dtv 991).

ili

Heinrich Böll. *Billard um halb zehn*. Roman. München: Deutscher Taschenbuch Verlag (dtv 991) ²⁹2009.

Za odvajanje više navedenih mjesta izdavanja knjige, može se, umjesto dulje crtice (–) rabiti i kosa crta (/). Dakle, München – Wien ili München /Wien.

- Citiranje članka iz knjige/časopisa/zbornika

Članak je u navodnim znakovima, a knjiga/časopis/zbornik u kurzivu. Godina izdavanja slijedi iza imena autora, potom: Naslov knjige/časopisa/zbornika, broj godišta, broj

časopisa, duljina članka, od stranice x do stranice y (npr. S. 8-28). Ukoliko nema podatka o godištu (Jahrgang, Jg.), on se neće navesti.

Ime/Imena urednika (Hrsg.; Hg.) navode se ispred naslova knjige (npr. povijesti književnosti), časopisa ili zbornika.

Kod knjige se navodi i mjesto izdanja. Kod časopisa se ono često ne navodi, ukoliko to proizlazi iz njegova naslova (Frankfurter Hefte; Zagreber Germanistische Beiträge) ili ako je časopis (The German Quarterly) ili leksikon (Kritisches Lexikon zur deutschsprachigen Gegenwartsliteratur) poznat u stručnoj i znanstvenoj javnosti.

Dakle:

Ime prezime autora (godina) Zarez ili Dvotočka „Naslov članka“, in: *Naslov knjige/časopisa/zbornika*, Jg. , H. , S. x-y. (iza „Naslova članka“ može se, umjesto zareza ili dvotočke, staviti točka. Tada se piše „In:“).

Npr.:

Paul Konrad Kurz (1977), „Recherchen nach dem guten Menschen – Heinrich Bölls konservative Provokation“, in: *Frankfurter Hefte*, H. 10, S. 789-791.

Irmgard Ackermann (2001): „Emine Sevgi Özdamar“. In: Heinz Ludwig Arnold (Hg.): *Kritisches Lexikon zur deutschsprachigen Gegenwartsliteratur – KLG – 6/99* (62. Nlg.) u. 6/01 (68. Nlg.), München: Edition text + kritik, S. 1-8.

- Kad student citira riječi iz nekog izvora (npr. C. Jarzebowski) u kojemu autor tog rada (npr. C. Jarzebowski) citira riječi treće osobe (npr. F. Zonabend), izvor se u podnožnoj bilješci navodi na ovaj način:

Claudia Jarzebowski (2006): *Inzest. Verwandtschaft und Sexualität im 18. Jahrhundert*. Köln/Weimar: Böhlau, S. 34 [Zitat von Françoise Zonabend (1996): „Über die Familie. Verwandtschaft und Familie aus anthropologischer Sicht“, in: *Burguière*, Bd.1 1996 (frz. 1986), S. 17-90].

Podaci su navedeni u slovima veličine 10, kojima se, u pravilu, pišu podnožne bilješke. Na kraju svake podnožne bilješke stavlja se točka. U podnožnoj bilješci tekst se pravnavana s obje strane (Poglavlje/Paragraph: Justify: Ctrl + J).

Kod konačne bibliografije – na kraju rada – popis stručne i znanstvene literature piše se na isti način, samo se počinje s: Prezime, ime autora.
Svaka bibliografska jedinica završava točkom.

Harvardski citatni stil je stil *tekstnote – literatura*. Po početnim elementima ovaj se stil često naziva *autor – godina*.

Dok se kod Oxfordskog citatnog stila citirani ili parafrazirani tekst označava ^{eksponencijom – brojem podnožne bilješke} te se u podnožnoj bilješci navode podaci o izvoru, kod Harvardskog citatnog stila podaci [prezime autora i godina objavljivanja rada te broj stranice nakon

dvotočke (sve u zagradi)], nalaze se u samom glavnom tekstu („tijelu“) završnog rada, npr.: (Emmerich 1997: 83).

O mjestu točke, nakon navođenja (doslovnog) citata kao cijele rečenice ili dijela citata/parafraze u rečenici – proučiti pravila u knjizi Dubravke Oraić Tolić (vidi nastavak ovog teksta).

Ukoliko se rabi Harvardski način citiranja, podnožne bilješke su eksplikativne i dokumentarne. Student ih koristi za podatke koji se ne pišu u glavnom tekstu (npr. navođenje internetskih izvora). U podnožnim bilješakama student, radi preglednosti glavnog teksta, može pisati i podatke preuzete s mrežnih/internetskih stranica. Podnožne bilješke nisu pravilo već iznimka u Harvardskom načinu citiranja.

Bibliografija: popis stručne i znanstvene literature (= njem. Literatur; Literaturverzeichnis; Bibliographie/ Bibliografie) na kraju rada:

Bibliografija sadrži svu literaturu (primarnu i sekundarnu; njem. Primärliteratur, Sekundärliteratur), koju je student koristio. To je novo poglavlje u radu i piše se na novoj stranici, kao i svako poglavlje. Bibliografske jedinice trebaju biti poredane abecednim redom (prema prezimenu autora).

Imena autora valja navesti u cijelosti (prezime i ime), a ne ih zamjenjivati inicijalima, osim ako sam autor koristi samo inicijale.

U konačnom popisu (stručne i znanstvene) literature, kojom se koristio student u pisanju svojeg završnog rada, način pisanja bibliografskih jedinica ne razlikuje se (ne mora se razlikovati) u ova dva citatna stila, ako se godina izdavanja djela navodi odmah iza imena autora.

- Knjige:

- (jedan autor): Prezime, ime (2000): *Naslov knjige prema pravopisnim pravilima jezika na kojemu je knjiga objavljena*: Podnaslov. Mjesto: Izdavač.

(Drugi red u bibliografskoj jedinici može se – zbog preglednosti – uvući za jedno tab. mjesto: 1, 25 cm)

Npr.:

Booth, Wayne C. (1983): *The Rhetoric of Fiction*. Chicago – London: University of Chicago Press.

Petersen, Jürgen H. (2002). *Max Frisch*. Stuttgart – Weimar: Verlag J. B. Metzler.

- (više autora): Prezime, ime / Ime prezime (godina): *Naslov knjige prema pravopisnim pravilima jezika na kojemu je knjiga objavljena*. Mjesto: Izdavač.

Npr.:

Salzer, Anselm / Eduard Tunk / Claus Heinrich / Jutta Münster-Holzlar (2001): *Illustrierte Geschichte der deutschen Literatur in sechs Bänden*. Frechen: Komet Verlag (Band V: Das 20. Jahrhundert).

- (Urednik/Urednici knjige/zbornika):

Prezime, Ime (Hrsg.) (godina): *Naslov knjige prema pravopisnim pravilima jezika na kojemu je knjiga objavljena*. Mjesto: Izdavač.

Npr.:

Bollinger, Luis / Walter Obschlager / Julian Schutt (Hrsg.) (2001): *jetzt: Max Frisch*. Frankfurt am Main: Suhrkamp Verlag.

Grimminger, Rolf (Hrsg.) (1986): *Hansers Sozialgeschichte der deutschen Literatur vom 16. Jahrhundert bis zur Gegenwart*. München – Wien: Carl Hanser Verlag.

Žmegač, Viktor (Hrsg.) (²1994): *Geschichte der deutschen Literatur vom 18. Jahrhundert bis zur Gegenwart*. Weinheim: Beltz Athenäum Verlag, Band III/2.

- Članci/poglavlje u knjigama/časopisima/zbornicima:

Ukoliko se citira članak/poglavlje iz knjige/časopisa/zbornika, članak se navodi u navodnim znakovima, a naslov knjige/časopisa/zbornika u kurzivu. Zarez ili dvotočka nakon imena autora i godine. Riječ za urednika u zagradi: (Hrsg.) ili (Hg.). Slijede godina izdavanja (navesti godinu), broj godišta (Jg. – navesti broj), broj časopisa (H. – navesti broj), duljina članka, od stranice x do stranice y (npr. S. 8-28):
Kod časopisa nije pravilo da se navodi i urednik (ako nije naveden na istaknutom mjestu).

Prezime, ime autora (godina): „Naslov članka prema pravopisnim pravilima jezika na kojemu je članak napisan“. In: Prezime, ime (Hrsg.) (godina). *Naslov knjige/časopisa/zbornika prema pravopisnim pravilima jezika na kojemu je knjiga objavljena*. Mjesto: Izdavač, stranica od stranice x do stranice y, npr.: S. 12-18.

Npr.:

Barner, Wilfried (1997): „Rhetorische Aspekte der Schlagwortanalyse an Texten der Aufklärung“. In: *Kopenhagener Beiträge zur germanistischen Linguistik*, 1997, H. 9, S. 104-127.

Mayer, Hans (1978): „Max Frischs Romane: 1. Anmerkung zu Stiller“. In: Knapp, Gerhard P. (Hrsg.) (1978): *Max Frisch. Aspekte des Prosawerks*. Bern – Frankfurt am Main – Las Vegas: Peter Lang, S. 53-75.

Žmegač, Viktor (⁴1994): „Die Brüder Mann. Thomas Mann und die *décadence*“, in: Žmegač, Viktor (Hrsg.) (⁴1994): *Geschichte der deutschen Literatur vom 18. Jahrhundert bis zur Gegenwart*. Weinheim: Beltz Athenäum Verlag, Band II/2, S. 344-364.

Studenti se mogu koristiti internetskim izvorima, člancima objavljenim u elektroničkom časopisu, člancima koji su objavljeni na internetu i dostupni u digitalnim arhivima znanstvenih časopisa (npr. JSTOR), i sl. Oni se navode na sljedeći način:

- Ukoliko rad ima autora i naslov:

Članak u elektroničkom časopisu ili neki drugi internetski izvor, u kojem su navedeni autor i naslov rada (u završnom radu pod: Sekundärliteratur, naslov: Internetquellen mit Autor), navodi se na sljedeći način:

Prezime, ime autora (godina): „Naslov rada: podnaslov“. *Naslov časopisa*, broj, duljina članka. In: URL adresa (datum pristupa dokumentu). Prije datuma u zadnje vrijeme stavljaju se riječi: Stand ili Letzter Zugriff.

Npr.:

Borries, Mechthild (1995), „Deutschsprachige ‚Ausländerliteratur‘: Theoretische Überlegungen und unterrichtspraktische Vorschläge“, in: *Die Unterrichtspraxis / Teaching German*, 1995, Jg. 28, H. 1, S. 19-28.
In: URL: http://www.jstor.org/stable/3531330?seq=1#page_scan_tab_contents (Letzter Zugriff: 25.3. 2017).

McClain, William H. (1951): „Irony and Belief in Thomas Mann's ‚Der Erwählte‘“, in: *Monatshefte*, Jg. 43, H. 7 (Nov., 1951), S. 319-323. In: URL: http://www.jstor.org/stable/30158860?seq=1#page_scan_tab_contents (Letzter Zugriff: 11.10.2016).

Welsch, Wolfgang (2002): „Netzdesign der Kulturen“. In: *Zeitschrift für Kulturaustausch*, 1, 2002, in: URL: <http://www.ifa.de/pub/kulturaustausch/archiv/zfk-2002> (Letzter Zugriff: 14. 4. 2009).

U prva dva primjera obratiti pozornost na uporabu jednostavnih navodnika (, ... ‘), kad su dvostruki navodnici („, ...“) već upotrebljeni.

Primjer kad je članak objavljen na određenoj internetskoj platformi, ovdje na: www.literaturcafe.de:

Struve, Ulrich (1995): „Mythos und Mißhandlung. Ulrich Struve über Kaspar Hauser“. In: URL: <http://www.literaturcafe.de/kaspar/htm> (Stand: 14.11. 2000).

- Ukoliko članak/definicija nekog pojma ima samo naslov:

Internetski izvor bez autora (u završnom radu pod: Sekundärliteratur, naslov: Internetquellen ohne Autor):

„Naslov članka“, in: URL adresa (datum pristupa dokumentu).

- „Das Leben der Anderen“, in: URL:
http://de.wikipedia.org/wiki/Das_Leben_der_Anderen (Letzter Zugriff: 22.2.2017).
- „Totem und Tabu“, in: URL: <http://gutenberg.spiegel.de/buch/totem-und-tabu-931/1>
 (Letzter Zugriff: 28.12.2016).
- „Waltharius“, in: URL: <https://de.wikipedia.org/wiki/Waltharius> (Letzter Zugriff: 24.11.2016).

Internetski izvor može biti i razgovor/intervju s književnikom, razgovor eminentnih stručnjaka o književnom djelu, film snimljen na temelju književnog djela itd. preuzet s kanala You Tube (kao naslov uzima se – Copy/Paste – potpis ispod videa):

Npr.:

- „Cole Porter: Night And Day (lyrics and music)“, in: URL:
https://www.youtube.com/watch?v=5WX_fKVWX2s (Letzter Zugriff: 10.10.2016).
- „Das Literarische Quartett 20 (13.08.1992) Jurek Becker, vHeiner Müller, U. Widmer, I. Calvino, G. Anders“, in:
 URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Hl-4ahr8TcU> (Letzter Zugriff: 25.2.2017).

Kod preuzimanja cjelovitog autorovog teksta izravni citat (doslovno preuzet tekst drugog autora) stavlja se u navodne znakove („...“).

Ukoliko se preuzeti tekst parafrazira (neizravni citat), nema navodnih znakova.

Prema Oxfordskom citatnom stilu obvezno se na kraju citata ili parafraze navodi eksponencija/broj podnožna bilješke koja upućuje na to da će se podaci o citiranom ili parafraziranom tekstu naći na dnu stranice, u podnožnoj bilješci (fusnoti).

Prema Harvardskom citatnom stilu, na kraju citata ili parafraze navode se: (autor godina: stranica).

Ispušteni dijelovi citiranog teksta označavaju se ovako: (...) ili [...].

Crtice (Gedankenstrich: –) i spojnice (Bindestrich: -)

Crtica (–) se nagoviještava da se mijenjaju tema, misao, govornik ili da je ono što slijedi neočekivano (vidjeti: *Duden. Die deutsche Rechtschreibung*: Gedankenstrich).

Primjeri: ein – mehr oder weniger – guter Gedanke; 1917 – 1985; Sie trat in das Zimmer und sah – ihren Mann.

Spojница (Bindestrich: -), kraća crtica, piše u složenicama, npr.: Ich-Sucht, Soll-Stärke, Shopping-Center, die Schwarz-Weiß-Aufnahme, Vor- und Nachteile, 100-jährig (vidi: *Duden. Die deutsche Rechtschreibung*: Bindestrich).

Mentor može predložiti studentu pisanje završnog rada i u nekom drugom prihvatljivom citatnom stilu (znanstvenom aparatu). U ovom Prilogu 1 navedena su najopćenitija pravila za pisanje rada u dva citatna stila. Mentor je osoba koja studentu, s obzirom na

temu završnog rada i njezinu istraženost u stručnoj i znanstvenoj literaturi, predlaže citatni stil i koja ga savjetuje u svim nedoumicama oko ispravnog navođenja izvora.

Studentima se savjetuje da pročitaju III. poglavlje („Strategije i tehnike akademskog pisma“, str. 151-629) u knjizi *Akademsko pismo* Dubravke Oraić Tolić. Podnaslov glasi: *Strategije i tehnike retorike za suvremene studentice i studente*. Knjiga je objavljena 2001. godine kod Naklade Ljevak.

Iz te knjige citiramo sljedeći odlomak:

Što je literatura? Literatura je uži pojam od bibliografije. To je popis isključivo onih djela koja su upotrijebljena u znanstvenome radu, bilo da su citirana bilo konzultirana. U monografijama i višim akademskim radovima (diplomski radovi, magistarske teze, doktorske disertacije) navodi se sva relevantna literatura za temu, uključujući opću literaturu poput enciklopedija, leksikonskih priručnika, rječnika i sl. Kao i u bibliografiji, neki se izvori mogu izostaviti. Literatura je razlikovno načelo i obvezan dio Harvardskog citatnog stila s tekstnotama (v. dolje 5.2.5). Budući da tekstnote ne donose pune podatke, obvezno se vežu uz popis literature. Literatura je, kao i bibliografija, abecedni niz izvora po autorovu prezimenu. [...] **Važnost bibliografije i literature.** Bibliografija i literatura temeljni su oblik retoričkoga okvira u akademskome pismu. To je moćna strategija memorije kulture i autoriteta akademskoga diskursa. Bibliografija i literatura osobna su iskaznica svakoga znanstvenog teksta.

Odlomak je dulji od pet redaka. Stoga je uvučen 2 cm, prored 1, veličina slova 11. Jedan dio teksta je izostavljen, stoga i znak za ispušteni dio: [...]

Prema Oxfordskom citatnom stilu podnožna bi se bilješka za gornji citat napisala ovako:

Dubravka Oraić Tolić (2001). *Akademsko pismo*. Strategije i tehnike retorike za suvremene studentice i studente. Naklada Ljevak, str. 468-469.

Prema Harvardskom citatnom stilu navod o izvoru napisao bi se, nakon citata, ovako: (Oraić Tolić 2001: 468-469) ili: (Oraić Tolić 2001: 468f.).

Veličina slova ovisila bi o tome je li se student odlučio za veličinu slova 11 ili 12 (za citate dulje od pet redaka).

U popisu djela na kraju rada ova bibliografska jedinica navela bi se ovako:

Oraić Tolić, Dubravka (2001). *Akademsko pismo*. Strategije i tehnike retorike za suvremene studentice i studente. Naklada Ljevak.

Izrazi koji se u Prilogu 1 koriste za osobe muškog roda, neutralni su i odnose se jednako na muške i ženske osobe te se ni u kojem smislu ne mogu tumačiti kao osnova za spolnu odnosno rodnu diskriminaciju ili privilegiranje.